

Is er een toekomst voor de leeszaal van de kunstbibliotheek?

Verslag rondetafelgesprek 18 oktober 2016

Op 18 oktober organiseerde het Overleg KunstBibliotheken Vlaanderen een rondetafelgesprek in het Modemuseum. Aan de hand van vijf stellingen werd er gepolst naar de toekomst van de leeszaal als fysieke ruimte in een digitaal tijdperk.

DIGITALE BRONNEN VERVANGEN OP TERMIJN ANALOGIE BRONNEN

Digitale bronnen zullen de analoge nooit volledig vervangen. Dit is in de eerste plaats niet mogelijk om technische en juridische redenen. Analoge bronnen zijn nog steeds van groot belang. Het is wel zo dat onderzoekers en studenten zoveel mogelijk opzoekingswerk van thuis uit doen. Online opzoekingswerk is snel en efficiënt, maar niet altijd effectief. Een probleem bij digitalisering is dat de technologie ontzettend snel evolueert. Een bron die tien jaar geleden gedigitaliseerd werd, is op een beeldscherm in 2017 niet meer van goede kwaliteit. Bovendien is het omwille van de bewaarfunctie nuttig én nodig om beiden te bewaren.

IN DE LEESZAAL VAN DE TOEKOMST WORDT DE TRADITIONELE BIBLIOTHEEKMEDEWERKER OVERBODIG

Voor onderzoekers of studenten zal de bibliotheekmedewerker broodnodig blijven om hen wegwijs te maken in de (digitale) bibliotheek. Er is echter wel een verschil tussen meer algemene informatie-vragen en wetenschappelijke vragen. Niet elke leeszaalmedewerker zal een specifieke, wetenschappelijke vraag kunnen beantwoorden. In die zin kan het wel dat de functie van 'traditionele'

bibliotheekmedewerker zal veranderen en dat hij/zij zich zal moeten specialiseren. Bovendien wordt de dienstverlening meer digitaal (sommige bibliotheken werken al met een chatfunctie). Bibliotheekmedewerkers zullen veeleer informatiemanagers met een adviserende functie worden.

DE LEESZAAL VAN DE TOEKOMST MOET EEN COFFEE CORNER KRIJGEN

Of: de leeszaal evolueert naar een publieke ruimte waar bezoekers samenkomen om elkaar te ontmoeten. Hier zijn de meningen ongeveer gelijk verdeeld. Het pro-kamp wees erop dat onderzoek in groepsverband gefaciliteerd moet worden. Een *coffee corner* zou de bibliotheek meer laagdrempelig kunnen maken. Ook de sfeer zou dan gemoeidelijker zijn. Anderzijds is het ook zo dat kunstboeken en koffie niet samengaan. Bovendien is het niet wenselijk om als bibliotheek mee te doen aan de algemene 'opleukingstrend'. Het zou een leuk idee zijn om voor het beste van twee werelden te opteren en twee aparte ruimtes in te richten. Een stille ruimte, voor individueel onderzoek en een ruimte waar aan groepsonderzoek en overleg of discussie gedaan wordt.

EEN DIENSTVERLENING DIE ALLEEN MAAR HET CONSULTEREN VAN EEN BIBLIOTHEEKCOLLECTIE ONDERSTEUNT, IS NIET MEER VAN DEZE TIJD

Of: bibliotheken moeten hun leeszaal openstellen voor andere types van gebruik en collecties (tentoonstellingen, lezingen, museumobjecten, enz.)

Iedereen is pro. De functie van kunstbibliotheken kan en moet uitgebreid worden. Andere activiteiten zoals lezingen of kleine tentoonstellingen zorgen voor meer dynamiek en trekken een ander publiek.

VIRTUELE BEZOEKER = FYSIEKE BEZOEKER?

Of: is er een verschil tussen een digitale en een fysieke bezoeker? Hoe meten we onze digitale bezoekers en hoe zetten we deze af ten opzichte van onze fysieke bezoekers? Virtuele bezoekers zijn nuttig om te ontdekken waarnaar bezoekers op zoek zijn. Het is wel moeilijker om een vraag van een virtuele bezoeker te beantwoorden. De dienstverlening voor fysieke bezoekers is spontaan en meer diepgaand omdat je dan meestal de achtergrond van het onderzoek kent. Een argument om virtuele bezoekers op te nemen in het jaarverslag is dat occasionele bezoekers die slechts voor enkele minuten blijven wel meegeteld worden. Deze bezoekers hebben niet echt een gerichte vraag of hebben niet als doel iets concreet op te zoeken. Virtuele bezoekers daarentegen zijn veeleer naar specifieke documenten op zoek.

**Elien Van Steenlandt en
Birgit Ansoms, ModeMuseum
Antwerpen**